

bryder igjennem, end til at flyde den fremad. Enkelte Mænd kunne ganſke viſt i Diebliffet blive Frihedens Talsmænd; men ſiger man, at de have ſkabt Friheden, ſaa tager man ſaaere feil og viſer, at man paa det Punkt ikke har noget meget dybt Blik. — Der er jo af forſkjellige Talere blevet peget tilbage paa alle Miniſteriets ſtore og gode Gjerninger. Men naar vi nu f. Ex. ſkulle betragte den høitagtede Kultusminiſters ſtore og gode Gjerninger, ſaa viſer det ſig dog, at Kirken regjeredes abſolutiſtiſt, da han begyndte ſit Regimente — og hans Regimente har jo været ſiden 1855 med korte Afbrydelſer — men Kirken regjeres abſolutiſtiſt endnu den Dag i Dag; medens han og hans Venner have havt Magten, have de ikke gjort Noget for, at Menighederne virkelig kunne faae Del i Kirkens Styrelſe. Det er alſaa lige ſaa meget, ja mere ham end os, der i denne lange Narrætte, hvori han har havt Magten, har forhindret Udviklingen paa dette Omraade. Og hvorledes forholder det ſig ſaa med de Forſlag, han har forelagt os. Hvis man havde taget dem Punkt for Punkt, ſaaledes ſom Miniſteren har forelagt os dem, ſaa vilde Stillingen have været den, at vi havde faaet Skin for Virkelighed. Og naar man paabevaaber ſig Reformere og Fremſkridt, ſkulde man beviſe det, og naar ærede Medlemmer ſagde, at den ene Lønningſlov var lige ſaa god ſom den anden, er der tillige godtgjort, at der i Penge er 400,000 Rd. Forſjel — ikke at tale om, at Kirkens Eieendomsværd fremdeles vedbliver at ſpøge. Det ærede Medlem er alſaa ikke i Stand til at ſige os de ſtore Goder, ſom ſkulde naas ved det Lovforſlag, ſom han omtalte ſom en ſtor Reform. Endelig er der Lovforſlaget om Preſternes Kaldelſe. Jeg ſkal ikke komme ind paa Realiteten, det er kun det ærede Medlem, ſom har fremdraget den, men der veed man, at man endogsaa vilde faae mindre Ret, end man nu har, nu kan man dog ſige, naar man vil have Noget, men efter Forſlaget bliver det indſkrænket til Halvdelen blandt Anſøgerne og ſaa aldeles Enſtemmighed. Hvad vi ſit, var blot en Raadesgave; jeg kan godt forſtaa, at Mænd, ſom ſtaa paa Standtidens Standpunkt, kunne finde, at det er nok, at vi ere raadgivende Stænder, og Folket hviſt ſpørges: Vilde I have det eller det, men jeg kan ikke forſtaa, det er mig ikke fatteligt, at man er i Stand til at kunne lade ſig nyie med dette efter en 25-aarig fri Forfatning. — Og nu paa Skolens Omraade. Ja, den ærede Kultusminiſter har forelagt os et Lovforſlag om Almueſkoleveſenet, men jeg vil

dog ſpørgre de Herrer, ſom vilde dømme mildt, om de tro, at det vil bringe Liv og Fremſkridt frem i en eneſte Skole. Vilde det Forſlag ikke lade de Udelige blive ſiddende, om vi havde vedtaget det Punkt for Punkt, i Embeder, og ikke givt den Udelige nogen Udſigt til at komme lidt ſtærkere frem. Jeg ſiger derfor, at der er ikke Spor af Fremſkridt i dette Forſlag, det er et Forſlag, ſom fuldstændig hører den gamle Tid til. (Søren Jørgenſen: Det er et Tilbageſkridt.) Det ærede Medlem for Veile Amts 4de Valgkreds ſiger, at det er et Tilbageſkridt, og jeg ſkal gjerne give ham Ret deri. — Og nu de lærde Skoler. Det Lovforſlag, ſom blev gjennemført efter ſaa megen Modſtand, ere ſelv de Kløgeſte blandt de Kløge nær ved at ſige, har ført os af Viſen og i Uden. Nu vil man fremdrage Middelmaadigheden endnu ſtærkere end før og nedtrykke Kapaciteten og den virkelige Dygtighed og kvæle den ſunde Livskraft. (Afbrydſe af Rjær.) Min ærede Nabo ſiger, at man bagved ſiger, at det er en kolossal Uſandhed. Jeg maa f. Ex. henviſe det ærede Medlem til Doktor, Stiftsſyſtius Kræbs; jeg antager, han kan være lige ſaa berettiget ſom det ærede Medlem, og der er mange flere (Afbrydſe af Briz: Jeg mente Almueſkolen.).

Formanden: Det ærede Medlem bedes om ikke at afbryde Taleren.

Th. Nielsen: Ja, til Almueſkolen har jeg dog virkelig noget Kjendſkab, og det ærede Medlem vil blive Beviſt ſkyldig for, at Miniſterens Lovforſlag om Almueſkolen vil bringe større Liv og Fremſkridt og Sving i vort hele Skoleveſen, og det trænge vi til; vi trænge til en Skolelov, ſom paſſer til Tiden, men det, der er forelagt, er intet Fremſkridt eller ſnarere et Tilbageſkridt. — Der er flere Gange af ærede Talere ſaa ſtærkt henviſt til, at det var en underlig Stilling, man vilde give Landſtthinget, og at det var en aldeles feil Tanke, at Miniſteriet ſkulde kunne have nogen Indflydſe ſaa at ſige paa dettes Beſlutninger. Men lad os kun ſe paa Valgmenighedsloven, ſom er ſkruet op til et ſtort Høidepunkt, og har været behandlet for kort Tid ſiden. Er det ikke klart, at derſom Miniſteren iſtedenfor at ſige: Jeg modsætter mig beſtemt de ſtillede Ændringer, havde ſagt: jeg tilraader det beſtemt, havde der ikke været Livid om dets Vedtagelſe, thi de ſit jo endogsaa efter Miniſterens Modſtand en Minoritet, der grændſede ſtærkt op til Flertallet. Jeg tilſtaar, at jeg forſtaar ikke, at der ſkulde være